

**SHOIR VA TARJIMON ABDULLA SHER: IJODIY
INDIVIDUALLIK VA BADIY MAHORAT**

Sayyora Haqnazarova,

filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Farg'ona
davlat universiteti

Yuldasheva Azimaxon,

FarDU I-kurs tarix yo'nalishi talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada zamonaviy o'zbek adabiyotining iste'dodli vakillaridan biri Abdulla Sher ijodining badiiy-estetik xususiyatlari tahlil qilinadi. Shoirning she'riyati, unda aks etgan ma'naviy-axloqiy qarashlar, Vatanga muhabbat, xalq hayoti, milliy qadriyatlar va inson ruhiyati masalalari yoritiladi. Shuningdek, Abdulla Sher asarlarining o'ziga xos poetik jihatlar, obrazlar tizimi, falsafiy mushohadalari hamda o'zbek she'riyatining taraqqiyotidagi o'rni ilmiy-nazariy asosda tadqiq etiladi. Shoirning dastlabki ijod namunalaridan boshlab shakllangan badiiy mahorati va uning zamonaviy o'zbek adabiyotiga qo'shgan hisssasi ochib beriladi.

Kalit so'zlar: Abdulla Sher, o'zbek she'riyati, zamonaviy adabiyot, poetik mahorat, badiiy obraz, milliy ruh, ma'naviyat, Vatan mavzusi, lirik qahramon, falsafiy mushohada, she'riy talqin, ijodkor shaxsi.

Abstract: This article analyzes the artistic and aesthetic features of the works of Abdulla Sher, one of the talented representatives of contemporary Uzbek literature. The study highlights the poet's poetry and the spiritual, moral, and ethical views reflected in it, as well as themes of love for the Motherland, the life of the people, national values, and the human psyche. Furthermore, the article examines the distinctive poetic characteristics of Abdulla Sher's works, including his system of imagery, philosophical reflections, and his contribution to the development of Uzbek poetry from a scientific and theoretical perspective. It also reveals the evolution of the poet's artistic mastery from his earliest creative works and evaluates his significant contribution to contemporary Uzbek literature.

Keywords: *Abdulla Sher, Uzbek poetry, contemporary literature, poetic mastery, artistic image, national spirit, spirituality, theme of the Motherland, lyrical hero, philosophical reflection, poetic interpretation, creative personality.*

Abdulla Sher o'zining qirq yildan ko'proq umrini samarali ijod bilan o'tkamoqda. U o'zining she'r va dostonlari, dramatik va nasriy asarlari, yuksak badiiy tarjimalari bilan tanilgan ijodkorlardan biridir. Uning asarlari, asosan, zamonaviy ruhda yozilganligi bilan ajralib turadi. Ularda kishilarimizning ma'naviy dunyosi, o'y-istaklari, intilishlari o'ziga xos poetik obrazlar orqali, publistik ko'tarinkilik bilan ifodalangan. Shoir „O'zim haqimda“ deb nomlangan she'rida quyidagilarni ta'kidlaydi:

Asrni asrga ulab bir qatim —
Umr deb atalgan chayir ip bilan,
O'zni ayamadim, so'zni ayadim,
She'rni gul deb bildim, kitobni — chaman.

Ushbu misralardan ham ko'rish mumkinki, shoir har bir so'zni avaylab, o'z kechinmalarini ifodalash barobarida, ulardan o'z o'rnida foydalana oladi.

Abdulla Sher o'z asarlari orqali o'zi tug'ilib o'sgan yurt sururiyu tarovatini, samimiyati, ruhiyati va o'ziga xosliklarini adabiyotimizga bir qadar olib kirishga muvaffaq bo'lgan adib hisoblanadi. Shuni alohida ta'kidlash kerakki., shoir aksariyat she'rlarida mehnatkash xalqimizni, Vatanimizning go'zal tabiatini, ko'hna tariximizni va ajdodlarimizni tarannum etadi. Nozik hislar, ichki kechinmalar, shoirona mahorat, hayyotga teran nigoh bilan boqish shoirning she'rlarida namoyon bo'ladi.

Shoir ijodining o'ziga xos tomoni, mavzularning bir-biriga mushtarakligi, obrazlar rang-barangligi, falsafiy mushohadalarga boyligi, she'rlarda milliy ruhni ufurib turishida ko'rishimiz mumkin. Bunday tuyg'ular ta'siriga ularda mavzu mushtarakligi bilan bir qatorda, o'ziga xos shoirona nigoh va she'riy mahorat qirralari, shirali, rangdor til, yorqin obrazlar yaqqol ko'rinib turadi.

Abdulla Sherning dastlabki “Ko’klam tabassumi” to’plamiga kirgan she’rlarida shoirning oddiy, ammo beg’ubor tuyg’ulari, yoshlik orzulari samimiy ifodalanganligini sezish qiyin emas. Bugun XXI asr boshida turib, adabiyotimiz bosib o’tgan yo’lga nazar tashlasak, XX asrning 70- yillari adabiyotda o’ziga xos burilish davri Jo’ rayev Jo’ rayev bo’lganini yaqqol sezamiz. Ayni shu yillarda she’riyat olamida turfa xil o’zgarishlar ro’y berdi, inson shaxsini, qalb kechinmalarini kuylash, sevgi dardi, hijron, hayot tashvishlari, turmush murakkabliklari haqida ham cho’chimasdan yozish tamoyillari ro’y bera boshladi. Bu ijodiy hodisaning ta’siri tezda o’z samarasini berdi: adabiyotning barcha janrlarida salmoqli asarlar yaratildi. Ayniqsa, she’riyatda jiddiy o’zgarish, olg’a siljish yaqqol ko’rindi. Biz uchun ayni chog’da muhimi shuki, ana shu kitobda she’riyatga yangi ohang, yangi mavzu va ranglar olib kirayotgan yosh iste’dodlar qatorida Abdulla Sherning nomi ham tilga olingan va uning ijodi haqida iliq fikrlar aytilgan edi. Bu paytda yosh shoir “Guliston” jurnalida adabiy xodim, bo’lim mudiri, mas’ul kotib singari lavozimlarda xizmatda bo’lib, she’rlari matbuotda bot-bot ko’rinib turardi. Binobarin, Abdulla Sher ilk mashqlari bilan talabchan munaqqidlarda va ustoz adiblarda katta umid uyg’otgandi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abdulla Sher. “Kurtaklarga berkingan bahor”, 2012-yil.
2. Abdulla Sher. “Oq bulutdan tomgan tomchilar”, 2015-yil.
3. Abdulla Sher. “She’rlar”, 2016-yil.
4. “Mehr – go‘zallikdan ustun”. Haynrix Hayne ijodidan saralangan satrlar. Abdulla Sher tarjimasi.
5. “Yoshlik iztiroblari”. Abdulla Sher tarjimasi. Toshkent: G‘afur G‘ulom nashriyoti, 1997-yil.